ВСС - 12982 12-10-2026

ОТГОВОРИ
НА ВЪПРОСИТЕ, ПОСТАВЕНИ ОТ СДРУЖЕНИЕ „СЪЮЗ НА БЪЛГАРСКИТЕ АДВОКАТИ“

от Владимир Николов – кандидат за изборен член на Висшия съдебен съвет от професионалната квота на българските прокурори

УВАЖАЕМИ ДАМИ И ГОСПОДА,

На поставените от Вас въпроси, давам следните отговори:

ОБЩИ ВЪПРОСИ КЪМ ВСИЧКИ КАНДИДАТИ:

№ 1. „Как ще подобрите прозрачността, ефективността и законосъобразността на работата на комисиите по професионална етика към прокуратурите и към Прокурорската колегия?“

Отговор:

Бих предложил да се установят различията в работата на етичните комисии и да се уеднаквят стандартите за събиране и проверка на информацията, изслушване на засегнатия магистрат и мотивиране на становищата. Етичната оценка трябва да се основава на конкретни проверени факти, да обсъжда възраженията и да прилага еднакви критерии независимо от длъжността и професионалните отношения на оценявания. Комисиите трябва да работят в ясни срокове, така че становищата им да подпомагат своевременно кадровите процедури.

Подкрепям публикуването на приложимите правила и обобщени данни за сроковете, резултатите и установените проблеми в работата на комисиите, при защита на чувствителната информация. Общите ми позиции за безпристрастност, проверимост и недопускане на избирателно третиране са развити в Концепцията и в отговорите на въпроси № 1 и № 4 на прокурор Светлозар Костов. Ще отстоявам тези гаранции и при етичните оценки, чиито последици за кариерата и доброто име на магистрата изискват особена взискателност към основанията им.

№ 2. „Как ще подобрите прозрачността и контрола върху прилагането на принципа на случайното разпределение по чл. 9 от ЗСВ в прокуратурите?“

Отговор:

В писмените си отговори на въпроси № 1 и № 3 на прокурор Светлозар Костов съм обосновал виждането си, че разпределението и преразпределението са управленски инструменти, способни да пораждат зависимости и натиск при злоупотреба. Считам, че е нужна пълна проверимост на първоначалното разпределение и на всяка последваща промяна, която да позволява анализ на повтарящи се отклонения, концентрация на определени преписки и използване на изключенията. Контролът трябва да обхваща и организационните правила, чрез които случайността може да бъде обезсилена предварително - например чрез необосновано стесняване на кръга от участващи прокурори. Считам, че контролът трябва да се засили главно по отношение на действията след първоначалното разпределение – промяна на наблюдаващия прокурор, изключване от разпределението и изменение на натовареността.

Ще предложа мерки, осигуряващи описаната проследимост. Те трябва да позволяват да се установи кой, кога и на какво основание е променил наблюдаващия прокурор, кръгът на участващите в разпределението или отчетената натовареност, като се запазва историята на измененията. Аналитичното наблюдение на данните трябва да установява необосновани отклонения и повтарящо се предпочитане или изолиране на определени прокурори, без намеса в решаването на конкретна преписка. Установените отклонения трябва да водят до проверка от компетентния орган и отстраняване на организационната причина.

№ 3. „Как ще гарантирате, че решенията на Прокурорската колегия няма да се предопределят от главния прокурор или от временно изпълняващия функциите? Ще гласувате ли против немотивирани предложения, внесени от него?“

Отговор:

Отговарям за собствения си вот и за усилията си да получа подкрепа за аргументирана позиция. В Концепцията си подробно съм развил модел на лична независимост на члена на ВСС, публично мотивиране на позициите и решения въз основа на обективни данни. Не мога лично да гарантирам резултат от колективно гласуване. Самостоятелността на моята преценка изключва както предварителната подкрепа, така и предварителното противопоставяне на всяко предложение на главния прокурор. Аз няма да участвам в предварително договорено гласуване и

няма да приемам личността на вносителя като аргумент как да гласувам. Всяко предложение подлежи на еднаква проверка за законност, доказателствена обезпеченост и мотивиране.

Няма да подкрепям немотивирани предложения, включително внесени от главния прокурор. Ще поискам липсващите основания и данни, а ако предложението бъде подложено на гласуване без тях, ще откажа подкрепа и ще изложа причините.

№ 4. „През 2027 г. новият ВСС ще избира главен прокурор. Каква процедура ще подкрепите: публично изслушване, въпроси от професионални и граждански организации, публикуване на мотивите на всеки член? По какви критерии ще гласувате?“

Отговор:

Вижданията и предложенията си по този въпрос съм развил подробно както в Концепцията, така и в писмения си отговор на аналогичен въпрос на прокурор Светлозар Костов. Подкрепям открита и състезателна процедура, включително публично изслушване, възможност професионални и граждански организации да поставят въпроси, публикуване на индивидуалните мотиви на членовете на ВСС. Ще мотивирам собствения си вот чрез съпоставка на кандидатите по критериите, изложени в отговора ми до колегата Костов.

№ 5. „Как оценявате действащия механизъм за разследване на главния прокурор и неговите заместници? Ще предложите ли промени и какви?“

Отговор:

Необходимостта от независимо разследване е безспорна, но механизмът към момента не удовлетворява високите очаквания, които му бяха възложени. Още в хода на обсъждането му в законодателния орган изразявах принципната си позиция, че той няма да може да ги изпълни в предложения вид. Тъй като и тогава, и сега неговата уредба е извън компетентността на ВСС, бих се насочил към въпроса какво по темата зависи от ВСС.

Това е изборът на нов главен прокурор. За мен усилията трябва да бъдат посветени на максимална редукция на рисковете от преяждане с власт, които биха дали основание за активиране на механизма по отношение на новоизбрания. В изготвения от МП компетентностен модел на главния прокурор тези рискове са конкретно, подробно и обосновано очертани. Приоритет трябва да бъде избор на

човек, чиято почтеност и стриктно законосъобразно поведение няма да поражда основания за задействане на механизма.

Въпреки това, действащият механизъм трябва да осигурява независимо и ефективно разследване при всяко възникнало основание. ВСС носи собствена отговорност при упражняването на кадровите си правомощия по механизма и трябва да ги изпълнява своевременно, без да допуска зависимости или препятстване на разследването.

Във всички случаи работата по усъвършенстването на механизма трябва да бъде свободна от персонално обвързване с конкретен човек. В рамките на правомощията си ще съдействам на такива усилия.

№ 6. „Какви изводи правите от случая „Мартин Божанов“ за кадровата политика в прокуратурата? Какви конкретни мерки ще предложите срещу неформални мрежи на влияние при назначенията и повишенията?“

Отговор:

Мнението ми за този случай и други, сходни на него, е публично изразявано и добре известно. Случаят поставя въпроса дали назначенията и повишенията осигуряват достъп на неформални мрежи до институционални правомощия и защита. ВСС трябва да установява и пресича тези кадрови зависимости. Конкретните ми предложения за подбор по проверими професионални качества и почтеност, прозрачни процедури и ограничаване на зависимостите чрез командироване са изложени в Концепцията, в отговорите ми към въпрос № 1 на колегата Костов и въпроси на БИПИ.

№ 7. „Ще настоявате ли указанията на по-горестоящ прокурор да бъдат винаги писмени и мотивирани, а случаите на отнемане на преписки да се отчитат статистически и публично?“

Отговор:

Непроследимите указания и избирателното отнемане и преразпределяне на преписки са изрично разгледани като възможни канали за вътрешен натиск в Концепцията ми и в отговорите ми към въпросите на колегата Костов. Подкрепям мерки за проследимост на служебните указания и на основанията за промяна на наблюдаващия прокурор. Подкрепям обобщено отчитане на отнемането на преписки, което показва основанията и повторяемостта, без разгласяване на защитена информация (виж въпрос № 2 горе). Уточнявам, че служебната

проследимост на конкретното действие не се изчерпва с публичното оповестяване на статистика.

№ 8. „Как ще допринесете за изпълнението на решенията на Европейския съд по правата на човека по групите дела „С.З. срещу България“ и „Колеви срещу България“?“

Отговор:

Въпросът обединява проблеми на неефективните разследвания и гаранциите за независимо разследване на главния прокурор. ВСС може да има собствен принос през кадровите, ресурсните и организационните си правомощия: защита на участващите магистрати от зависимости, своевременно обезпечаване и анализ на управленските причини за неефективност. Конкретни предложения по тези въпроси съм развил в Концепцията си и отговорите на въпросите на прокурор Костов (№ 3), прокурор Балков (№ 2) и БИПИ.

№ 9. „Как следва да реагира Прокурорската колегия при данни за натиск върху защитници, като привличане на адвокати като обвиняеми или призоваването им като свидетели заради дейността им по защитата, претърсвания в адвокатски кантори или използване на специални разузнавателни средства спрямо защитници?“

Отговор:

Използването на наказателното производство за възпрепятстване на защитата е недопустимо. Сигналите за такава злоупотреба изискват сериозна проверка и реакция. Колегията следва да действа в собствената си компетентност по данни за дисциплинарно нарушение или системен проблем. Тя не може да замества процесуалния контрол, да навлиза в решаването на конкретното дело или да се ползва за натиск върху решенията на магистрат по висящо производство.

№ 10. „Какви мерки ще предложите срещу продължителните досъдебни производства и за своевременен достъп на защитата до материалите по делото?“

Отговор:

ВСС няма правомощия пряко да решава тези въпроси, включително да разрешава достъп до дела или да осигурява процесуална бързина. Организационните причини за забавяне могат да се повлияят от предложените от

мен мерки, свързани с натовареността, кадровите дефицити, повтарящи се организационни затруднения, търсене на управленска отчетност и други мерки, които подобряват организацията и техническите условия за съвременно упражняване на процесуални права. Мерките са различни според причините; ще настоявам да се разграничават кадровите и техническите дефицити, организационните пропуски и забавянията, произтичащи от особеностите на конкретното производство.

№ 11. „Как оценявате практиката на публични изявления на прокуратурата по висящи дела в светлината на презумпцията за невиновност и Директива (ЕС) 2016/343? Следва ли тя да води до дисциплинарна отговорност?“

Отговор:

Вижданията ми по този въпрос, вкл. избирателното разгласяване на информация, презумпцията за невиновност, редакционната процедура, авторството, правото на отговор и индивидуалната отговорност, са развити в частта за функционалния анализ на публичната комуникация на прокуратурата в писмения ми отговор на въпрос № 3 на колегата Светлозар Костов. Публичното заклеймяване като съществен дефицит при оценката на кандидат за главен прокурор е развит в отговор на втория въпрос на колегата. Отделни акценти, относими към дисциплинарната отговорност – в отговора на въпрос № 4. Не всяко публично съобщение по висящо дело представлява нарушение. Когато публични прояви съдържат описаните в тези отговори признаци – включително представяне като виновен на гражданин, чиято вина не е установена с влязъл в сила съдебен акт, избирателно огласяване на защитена информация и пр. – те не просто трябва да доведат до ангажиране на съответния вид лична отговорност за конкретните лица, но и да бъдат еднозначно прекратени като институционална практика. В този смисъл институционална отговорност, изразяваща се в категоричен и окончателен отказ от инструментализацията на такива похвати в бъдеще, е важна не по-малко от личната.

№ 12. „Множество прокуратури се ръководят от временно изпълняващи функциите. Ще се ангажирате ли с конкретен срок за откриване на процедури за всички свободни ръководни длъжности?“

Отговор:

Рисковете от продължителното временно ръководство съм засегнал в писмения си отговор на въпроси № 1 и 3 на прокурор Костов. Няма как да се ангажирам с конкретни срокове за откриване на процедури за всички свободни ръководни длъжности, тъй като не е сериозно да поемам еднолични ангажименти от името на колективен орган. Ангажирам се да предложа в първите 100 дни от мандата преглед на свободните длъжности, състоянието на процедурите и причините за забавяне, последван от публичен график за необходимите действия. Ангажирам се да проследя изпълнението му, да настоявам за решения и да отчета резултата.

№ 13. „Ще подкрепите ли публикуването на всички дисциплинарни решения с мотивите им и произнасянето по сигнали на граждани и адвокати в разумен, предварително обявен срок?“

Отговор:

Личният ми възглед, развит в Концепцията ми – раздели 1.5, 2.5 и 3.7 – и в отговорите към колегите Костов и Балков, е в полза на максимална публичност на мотивите при необходимата защита на чувствителна информация и правата на страните.

ВСС вече поддържа публичен регистър на дисциплинарните производства. Въпросът как той да показва достатъчно ясно основанията и окончателния резултат изисква анализ и колективно решение на Съвета, което не мога да гарантирам. Мога да се ангажирам да предложа такъв анализ.

Вече съм предложил единна публична статистика, проследяване на производството до окончателния резултат и анализ на съдебния контрол (подробно в отговора на въпрос № 4 на прокурор Костов). Предлагам степен на подробност, която позволява да се проверява дали дисциплинарната власт се упражнява последователно и справедливо, т.е. **дали сходни случаи се решават по сходен начин, като отклоненията са видими и обясними.** В това виждам единствената цел на такъв модел на публичност. Считам, че регистърът следва да информира по критериите: вид на твърдяното в сигнала нарушение и правното основание; какво е установено и защо е прието за нарушение или защо предложението е отхвърлено; основанията за избраната санкция и нейната тежест; датите на образуване и решаване; обжалването, влизането в сила и окончателният съдебен резултат; при отмяна - дали причината е процесуално нарушение, недоказаност, неправилна правна оценка или несъразмерност. Оповестяваната информация не трябва да позволява индивидуализация на случая, включително разпознаване на

самоличността на засегнатите лица, какъвто е общият стандарт за оповестяване на такъв тип данни.

№ 14. „Какви обективни критерии за натовареност и качество на работата трябва да съдържат атестациите на прокурорите?“

Отговор:

Предложенията ми за промяна на атестирането са изложени в раздел 3.3 от концепцията. Конкретни критерии съм разгледал там, както и в отговорите си към колегите Костов и Балков. Те са насочени към измерване, отчитане и оценяване на различията в индивидуалното професионално представяне и действителния принос на колегите. Оценката трябва да позволява индивидуални препоръки за развитие.

Практиката на ЕСПЧ дава множество критерии за оценка на сложността на делата, които могат да бъдат допълнително разработени.

Натовареност: брой и продължителност на активно наблюдаваните производства; брой обвиняеми и отделни деяния; обем на доказателствения материал; необходимост от международна правна помощ, специализирани експертизи и работа с уязвими лица; лично проведени процесуални действия и участия в съдебни заседания. Показателите трябва да се съотнасят към действително отработеното време.

Качество: при преглед на представителна извадка от актове - необсъдени съществени доказателства и възражения, неподкрепени фактически изводи, грешки в правната квалификация и конкретни процесуални нарушения. При върнати или отменени актове - основанието и повторяемостта на установения пропуск, както и дали той е отговорност на оценявания прокурор.

Срочност: просрочени действия и периоди на необосновано бездействие, за които прокурорът отговаря, с разграничаване от забавяния поради експертизи, международна помощ или други външни причини.

Професионално развитие: установено преодоляване на конкретен пропуск, посочен в предходна атестация, включително чрез сравнение на актове преди и след относимо обучение. Простото участие в обучения не е критерий за качество. Бих го заменил с например с: оценка от проведен след обучението изпит по одобрена методология, измерващ усвоените знания; промяна в показателите след преминаване на обучение, показващи, че наученото реално се прилага; съответствие на актовете и техните мотиви с конкретни специфични за обучителния предмет стандарти.

В сферата на атестирането е необходима реформа в самата концепция по какви критерии се оценява качеството на работата и професионализма на прокурорите. Категорично следва да бъде преосмислена тежестта на един от основните критерии, които водят до негативна оценка в прокурорската работа, а именно броят оправдателни съдебни актове. Абсолютизирането му, без реална преценка на всеки отделен казус, има за последица възпитаване на професионална предпазливост прокурорите да внасят в съда обвинителни актове по дела с фактическа и правна сложност.

№ 15. „Как виждате взаимодействието с Европейската прокуратура и разрешаването на спорове за компетентност с нея?“

Отговор:

Съветът участва в това взаимодействие с решения по кадрови и организационни въпроси. От особена важност за мен е ВСС да провежда честни, професионални и състезателни процедури за кадрови подбор и номиниране на най-подготвените за работата в Европейската прокуратура кандидати.

Споровете за компетентност се разрешават по приложимия правен ред. ВСС няма правомощия в тази сфера.

№ 16. „Ще се ангажирате ли да оповестявате срещите си с политици, представители на бизнеса и лобисти по време на мандата?“

Отговор:

Кадрови решения и други въпроси от компетентността на ВСС не следва да се договарят извън установените процедури. Изобщо не възнамерявам да ги обсъждам с хора извън колегите ми от ВСС. Моите решения и мотивите ми за тях ще бъдат публични.

В същото време ВСС следва да има активно участие в междуинституционалния диалог с представителите на другите две власти – изпълнителната и законодателната. Тези контакти обаче трябва да са в рамките на установените легални и публични формати – работни срещи, заседания на различни комисии, работни групи, официални и протоколни мероприятия и други подобни. Мога да гарантирам, че дейността ми ще бъде основана на стриктно спазване на законността и професионалната етика, публичност и отчетност.

№ 17. „Ще публикувате ли особено мнение при всяко несъгласие с решение на колегията и ежегоден личен отчет за дейността си като член на ВСС?“

Отговор:

Всяко мое несъгласие ще има ясни основания, изложени при обсъждането и отразени в протокола. По съществени спорни решения ще публикувам и отделна писмена позиция, вкл. особено мнение.

Поетите от мен ангажименти за лична отчетност съм развил в концепцията си. Те включват личен отчет на 6 месеца, чието съдържани също съм развил в раздел VI.

№ 18. „При какви обстоятелства бихте си направили отвод от решение на колегията, засягащо прокурор, с когото сте били в отношения на служебна зависимост?“

Отговор:

Предходното служебно отношение не означава автоматично нито зависимост, нито безпристрастност и изисква конкретна преценка. Отвод е необходим при личен интерес, близки отношения или конфликт, участие в действията, които се оценяват, както и други обстоятелства, създаващи обосновано съмнение в безпристрастността. Обстоятелствата ще разкрия своевременно, преди обсъждането и гласуването. Няма да си служа с отвод, за да избегна неудобно решение, когато действителни основания за отвеждане липсват.

№ 21. „Кой Ви предложи и имате ли професионална или лична зависимост от предложителите си?“

Отговор:

Прокурорите, които са ме предложили, са публично известни и са застанали с имената и подписите си в подкрепа на номинацията ми. Между мен и който и да е от тях няма зависимост в никаква посока. Подкрепата за кандидатурата ми не обуславя и не може да разчита на предпочитано третиране, кадрова услуга или влияние върху бъдещия ми вот. Не съм искал, не съм получавал и не ми е била предлагана подкрепа срещу обещания за протекция, привилегии, кадрова или друга помощ, нито срещу форми на негативно третиране, ако не бъда подкрепен.

№ 22. „Ще подкрепите ли публичност на статистиката за отказите да се образува досъдебно производство по сигнали срещу магистрати и висши длъжностни лица и въвеждането на ефективен съдебен контрол върху тези откази?“

Отговор:

В Концепцията си съм обосновал управление чрез надеждни данни, прозрачност и институционална почтеност. От тази позиция подкрепям развиването на съпоставима обобщена статистика за постъпили сигнали, откази, обжалвания, потвърдени и отменени актове, продължителност на разглеждането. Методиката трябва да отчита повторни сигнали и различията между категориите случаи. Данните трябва да позволяват обективна оценка на практиката, проследяване на основанията, движението и резултата от контрола.

Принципен привърженик съм на идеята за ефективна защита срещу необоснован отказ, но въпросът е извън компетентността на ВСС.

№ 23. „Каква е позицията Ви за правото на пострадалия и на защитата да обжалват прокурорските актове пред съд, а не само пред по-горестоящ прокурор?“

Отговор:

Въпросът е прекалено общ и изцяло извън правомощията на ВСС. Като прокурор, който има и научно-преподавателска кариера, не бих отговорил общо, а като кандидат за член на ВСС не считам за уместно да развивам пространни аргументи в настоящата процедура. Дебатът по този въпрос трябва да се води с необходимата сериозна професионална аргументация и след задълбочена оценка на цялостното състояние на процесуалната ни уредба (доколкото за част от най-важните като последица прокурорски актове е въведен съдебен контрол), включително в светлината на практиката на ЕСПЧ. Мога обаче да подчертая, че в Концепцията съм развил виждането си за защитата на основните права и принципа за законност.

№ 24 С решение от 30 април 2025 г. по съединени дела C-313/23, C-316/23 и C-332/23 Съдът на Европейския съюз постави изисквания към органи, които упражняват кадрови и дисциплинарни правомощия след изтичане на мандатите си. Как ще се отнесете към кадровите и дисциплинарните решения,

взети от Прокурорската колегия след изтичане на мандата ѝ на 3 октомври 2022 г.? Ще подкрепите ли преразглеждането им?

Отговор:

Цитираното решение на СЕС е постановено по дела, свързани с правомощията на Инспектората към ВСС след изтичането на мандатите на неговите членове. СЕС не се произнася по законността на кадровите и дисциплинарните решения на Прокурорската колегия. Пренасянето на изводите към друг орган и извеждането на основание за обща ревизия изискват отделна правна обосновка, която във въпроса липсва.

Критичната ми оценка за настоящия ВСС и за продължителното му функциониране след изтичането на мандата е известна. Тя не ми дава основание предварително да обявя всички негови решения за опорочени. В концепцията си съм обосновал виждания за законност, предвидимост, индивидуална оценка и недопускане на кадрови произвол, а в отговора си към въпрос № 4 на колегата Костов отхвърлям реваншисткия подход. Назначенията, повишенията и дисциплинарните решения засягат конкретни хора и права. Законосъобразността им се проверява индивидуално по установения ред, с отчитане на приложимите съдебни решения, включително тези на СЕС, и гаранции за засегнатите лица.

Няма да поема ангажимент за общо преразглеждане на неопределен кръг актове. Ще подкрепям действия за отстраняване на конкретно установени нарушения в рамките на законовите правомощия на ВСС. Новият състав трябва да възстанови законността, правната сигурност и доверието, като пази колегите и от произволна кадрова ревизия, чистки и нови форми на зависимост.

№ 25. „Как оценявате законосъобразността на действията на временно изпълняващия функциите главен прокурор след изтичане на законовия шестмесечен срок през юли 2025 г. и произнасянето на Върховния касационен съд по този въпрос? Как следва да се третират актовете, издадени в този период?“

Отговор:

Никога не се произнасям по законността на нечие поведение без собствено всестранно, обективно и пълно проучване и без да съм бил сезиран в съответно служебно качество. За мен върховенството на закона е изключително важен въпрос и изисква отговорно професионално отношение, а не евтин популизъм. Всеки отговор в момента би бил предварителен и потенциално би ограничил свободата

ми на преценка в бъдеще. Ако този въпрос ми бъде поставен в качеството ми на член на ВСС, ще го реша според закона, независимо от личните си пристрастия, и ще изложа публично мотивите си за него. Същият подход ще приложа и към въпроса за последиците за издадените актове.

№ 26. „Как ще гарантирате спазването на законовия шестмесечен срок за временно изпълняващ функциите главен прокурор и непрекъснатост на ръководството на прокуратурата, без гълкувания, които заобикалят закона?“

Отговор:

При упражняване на собствените си правомощия ще съобразявам приложимия законов срок и няма да подкрепям решения, които го заобикалят. Непрекъснатостта на ръководството трябва да се осигурява със законосъобразни решения. Аз се подчинявам на законите на България. Очаквам го и от останалите членове на бъдещия ВСС.

№ 27. „Докладът на Европейската комисия за върховенството на правото от 2026 г. отново отчита липса на напредък в постигането на резултати по разследвания, обвинения и окончателни присъди за корупция по високите етажи. Какви конкретни промени в организацията и отчетността на прокуратурата предлагате?“

Отговор:

Този въпрос е към кандидат за главен прокурор. Ангажирам се да го задам на кандидатите, ако бъда избран за член на ВСС, и да съобразя отговорите им при избора си.

Приносът на ВСС за кадровото и ресурсното обезпечаване и за ограничаване на зависимостите е изложен в отговорите ми на въпроси № 8 и № 10.

№ 28. „Как ще гарантирате, че наказателни производства и мерки за неотклонение не се използват избирателно срещу политически фигури, журналисти, адвокати или критици на властта?“

Отговор:

ВСС не провежда наказателни производства, не определя мерки за неотклонение и не упражнява контрол върху тях. Член на Съвета не може да

гарантира начина, по който тези правомощия се упражняват по конкретни дела. Подобно обещание би предполагало намеса извън неговата компетентност и би застрашило независимостта, която е длъжен да защитава.

Моят ангажимент е да противодействам на условията за злоупотреба, върху които ВСС има правомощия: кадрови зависимости, неправомерен административен натиск и използване на дисциплинарната власт за подчиняване на магистрати. Конкретните ми предложения са изложени в концепцията и в отговора на въпрос № 3 на прокурор Светлозар Костов. При данни за нарушение ще настоявам за проверка от компетентния орган и за търсене на индивидуална отговорност по установения ред. Това е отговорност, която мога да поема и за чието изпълнение ще се отчитам.

№ 29. „Какъв дисциплинарен подход ще прилагате при данни за неформални контакти на прокурори с лобисти или с лица, срещу които се водят наказателни производства?“

Отговор:

Няма да действам в нарушение на презумпцията за невиновност - познанство или контакт с лобисти или обвиняеми, съответно подсъдими лица сами по себе си не са дисциплинарно нарушение, нито доказателство за такова. Конкретни данни за корупционно поведение, неправомерно влияние или друго нарушение на професионалните задължения изискват решителна реакция по компетентност.

Когато тя се отнася до дисциплинарната отговорност на съответния магистрат, ще приложа модела, който съм развил с концепцията си и в отговорите към колегата Костов, включително гаранциите за правото на защита, съразмерност на реакцията и доказателствена обезпеченост.

№ 30. „Ще подкрепите ли публикуването в обезличен вид на постановленията за прекратяване и за отказ да се образува производство по дела със значим обществен интерес?“

Отговор:

Принципно подкрепям по-пълна публичност на основанията за приключване на случаи със значим обществен интерес, при ясни критерии за подбор, допустим обхват (включително защита на сведенията, чието разгласяване е недопустимо) и гаранции за правата на засегнатите лица и срещу избирателно публикуване.

ДОПЪЛНИТЕЛНИ ОБЩИ ВЪПРОСИ КЪМ ВСИЧКИ КАНДИДАТИ:

№ 1 „Правото на защита почти отсъства от концепциите на кандидатите. Какви конкретни мерки ще предложите за гарантиране на правото на защита в досъдебното производство, включително достъпа на защитата до материалите по делото и спазването на разумния срок?“

Отговор:

От моята Концепция не отсъства. Правото на защита е част от последователно застъпената в Концепцията ми защита на основните права чрез законност, независимост на магистратите и качествено правосъдие. Конкретно е коментирано в темите за дисциплинарните производства (3.7), дигитализацията и изкуствения интелект (4.4), обучението на магистратите (3.8), съдебната независимост (IV), мястото на прокуратурата (т.5), международните стандарти и конституционните промени (4.7-4.8). На въпросите за достъпа до материалите и забавянето на досъдебните производства вече съм отговорил в отговор № 10 по-горе.

№ 2 „Подкрепяте ли промени в Наказателно-процесуалния кодекс, които намаляват процесуалните гаранции в досъдебното производство, като отпадане на предявяването на разследването, внасяне на обвинението направо в съда или по-нисък стандарт на доказване? Как съчетавате ефективността на процеса с правото на защита?“

Отговор:

Кандидатирам се за член на ВСС, който няма правомощие да изменя НПК. Въпросът изисква предварителна позиция по различни хипотетични законодателни промени, без конкретни текстове и оценка на последиците им. Няма как подобни важни въпроси да бъдат изчерпателно, професионално и аргументирано обсъдени в настоящата процедура. Поемам ясен ангажимент да имам публична позиция по всички законодателни инициативи, които касаят дейността на съдебната власт. Виж и отговор на въпрос №23.

№ 3 Ще подкрепите ли задължението прокуратурата да се произнася с мотивиран акт по всеки сигнал на гражданин и възможността отказите да се обжалват пред съд?

Отговор:

По въпроса за съдебното обжалване на прокурорските актове вече съм отговорил в отговори № 22 и № 23 на първоначалните Ви въпроси. И към настоящия момент прокурорските актове освен диспозитивна част, съдържат и мотиви. Въвеждането на допълнителни изисквания и определянето на реда за обжалване са въпроси на законодателна уредба, извън пряката компетентност на ВСС. Разбира се, по въпросите относно процесуалната уредба ВСС следва да има институционална позиция като изразител на професионалните съсловия на българските съдии, прокурори и следователи. Мога и ще заявявам професионална позиция относно всяко конкретно предложение за промяна в закон.

№ 4 „Повечето концепции не засягат отчетността на главния прокурор. Кои конкретни правомощия на главния прокурор бихте ограничили в рамките на действащата Конституция?“

Отговор:

Вижданията ми за отчетността на главния прокурор са развити подробно в Концепцията и в отговори на въпросите на колегата Костов. Съобразил съм ги с обстоятелството, че ВСС няма правомощие да изменя конституционно установените правомощия на главния прокурор.

Личното ми убеждение, формирано на база на дългогодишната ми работа в прокуратурата е, че правомощията на главния прокурор да влияе на работата на ВСС следва да бъдат преосмислени. Фактическото положение, при което настъпи практическо пълно сливане между съответния главен прокурор или и.ф. такъв с членовете на Прокурорската колегия, постави ВСС в невъзможност да изпълнява конституционната си роля да бъде гарант за независимостта на съдебната власт и отделните магистрати. В рамките на дебатите в Конституционната комисия на Народното събрание при обсъждане на текстовете за изменение на Конституцията, предложих властта на главния прокурор да бъде редуцирана, като същият само да председателства заседанията на ПК (по примера на статута на министъра на правосъдието в заседанията на Пленума) и да няма право на глас при взимане на кадрови и дисциплинарни решения. По този начин главният прокурор ще бъде административен ръководител на прокуратурата, а ВСС ще се превърне в реален

гарант за независимост, като ще може в много по-голяма степен ефективно да контролира управлението на системата и да се намесва за пресичане на негативни тенденции.

№ 5 „Ще подкрепите ли поощренията на прокурори да се предлагат от административния ръководител и да се решават само от Прокурорската колегия с публикувани мотиви, вместо лично от главния прокурор?“

Отговор:

Ще подкрепя поощренията да се основават на ясни критерии и публикувани мотиви за конкретния професионален принос. Намирам за полезно публично да се знае какви са професионалните достижения, които институцията цени. Това поощрява колегите и укрепва авторитета на наградения. Дисциплинира и ръководството, като го обезсърчава да раздава награди без основание и така да изгражда лични лоялности.

Не виждам основание правомощията на главния прокурор изцяло да бъде отнети, доколкото в този случай ще има празнота по отношение предложенията за поощрения на прокурорите от ВКП и административните ръководители на апелативните прокуратури. Предвидимостта и справедливостта на поощряването зависят от основанията и начина на упражняване на правомощието; прехвърлянето му само към Прокурорската колегия само по себе си не ги гарантира.

№ 6 Ще подкрепите ли публичен регистър и максимален срок на командироването на прокурори, включително във ВКП и ВАП по заповед на главния прокурор?

Отговор:

В т. 3.2 от Концепцията си съм развил предложенията си за публичен регистър на всички командирования, включително по заповед на главния прокурор, с информация за кадровата необходимост, критериите и начина на подбор, продължителността и основанията за продължаване. За максимален срок е необходима преценка на кадровите потребности и последиците от ограничението. Предлагам периодичен преглед на продължителните командирования и преодоляване на трайните дефицити чрез конкурси.

№ 7 В много от последните процедури за избор на административни ръководители е имало само един кандидат. Ще подкрепите ли правило процедурата да се открива повторно, когато има само един кандидат?

Отговор:

Не бих подкрепил автоматично повторно откриване само поради наличието на един кандидат. Това не гарантира конкуренция и може да удължи временното ръководство. Възможни са практически казуси особено в по-малки прокуратури, където поради законовата забрана за заемане на ръководна длъжност в един същи орган на съдебната власт за повече от два мандата, подобна забрана реално да блокира възможността за избиране на титулярен ръководител, с всички произтичащи от това негативни тенденции. Възможна е и хипотеза, при която кандидат да се ползва с масовата подкрепа на колегите си. В ситуация с единствен кандидат той/тя трябва да покрива предварително обявените изисквания и убедително да докаже пригодността си за длъжността. Липсата на конкурент още не значи, че единственият кандидат ще бъде избран.

№ 8 „Почти всички кандидати предлагат общото събрание на прокурорите да дава становище за кандидатите за ръководители. Ще се ангажирате ли колегията да не избира кандидат при отрицателно становище на общото събрание без изрични писмени мотиви?“

Отговор:

Ще настоявам изборът при отрицателно становище на общото събрание да съдържа изрични писмени мотиви, които обсъждат възраженията и установените факти. Както посочвам в отговор на въпрос № 3 на прокурор Георги Балков, критичните мнения изискват проверка и възможност кандидатът да отговори; при установен натиск, произвол или накърняване на независимостта няма да подкрепя съответния кандидат. Становището не обвързва Колегията, то обаче трябва да заема важно място в процедурата и не може да бъде пренебрегнато без аргументи.

ИНДИВИДУАЛЕН ВЪПРОС:

„Наложено Ви е дисциплинарно наказание по предложение на временно изпълняващия функциите главен прокурор, което обжалвате. Как ще

избегнете конфликт на интереси при решения на колегията, засягащи лицата, участвали в това производство?“

Отговор:

В дейността си като член на Съвета ще се ръководя единствено от закона и правилата на професионалната етика. По никакъв начин няма да проявявам пристрастност, необективност или какъвто и да е реваншистки подход. Всяко мое решение ще бъде публично и мотивирано, по начин който да не оставя съмнения в тази посока. Конкретно с лицата, участвали във визираното от Вас дисциплинарно производство, нямам каквито и да е лични отношения и не бих проявил предубеденост. Нормалният законов ред за избягване на конфликт на интереси е механизмът на отвод, който обаче трябва да се преценява конкретно за всеки един казус и не трябва да се използва за избягване на отговорност при вземане на потенциално тежки или непопулярни решения.

12.10.2026 год.

С уважение: Vladimir Valentinov Nikolov

Digitally signed by Vladimir Valentinov Nikolov
Date: 2026.10.12 09:25:11 +03'00'